

# Energiemanagementplan 2024-1

## 1. Inleiding

In onze managementverklaring heeft Tuin Totaal Goes B.V. aangegeven dat het bedrijf voortdurend wil zoeken naar mogelijkheden voor een meer energie- en milieuvriendelijke manier van werken en het streven is naar een continue verbetering.

Om die doelstelling te bereiken hebben wij onderzoek gedaan naar de verschillende reductiemogelijkheden. Hiervoor hebben wij intern overlegd en hebben wij gebruik gemaakt van de besparingsmaatregelen die andere bedrijven in de sector hebben genomen.

De geselecteerde maatregelen zijn samen met de doelstellingen vastgelegd in dit Energie Management Actieplan. Dit plan geeft de voortgang van het jaar 2023 weer. De doelstelling is weer iets aangepast door het voortschrijdende inzicht en het feit dat er al een grotere besparing dan eerder was voorzien is gerealiseerd. Hierdoor was de eerder gestelde doelstelling niet meer realistisch. Het actieplan is opgesteld conform NEN-ISO 50001 en wordt middels de ondertekening van deze inleiding onderschreven door de directie.

Al onze projecten zijn min of meer vergelijkbaar. Derhalve hebben wij een vaste set maatregelen gedefinieerd die in principe voor alle projecten geldt. Mochten er projecten zijn waarbij weinig van de bedrijfsmaatregelen toepasbaar zijn, dan zullen wij nagaan of er wellicht andere maatregelen mogelijk zijn in dat specifieke project, en/of het geheel van bedrijfsmaatregelen wel voldoende compleet is.

Het plan is gecommuniceerd (intern en extern) en voor zover mogelijk geïmplementeerd voor ons bedrijf en de projecten waarop CO2-gerelateerd gunningvoordeel verkregen is.

Voor zover implementatie van een bepaalde maatregel nog niet is gerealiseerd is hiervoor een streefdatum in het actieplan vastgelegd. Het plan wordt jaarlijks (of zo vaak als nodig) bijgesteld en goedgekeurd door de directie.

Gertjan Toorenaar  
Directeur

Goes, 25 januari 2024



## 2. Normatieve wijzigingen

Dit energiemangementplan is opgebouwd conform de norm NEN-ISO 50001. De internationale erkende norm ISO 50001 bestaat uit eisen met gebruiks-richtlijnen voor energie- managementsystemen.

In dit document wordt de voortgang in 2023 voor de scope 1,2 en 3 CO2 reductiedoelstelling van Tuintotaal Goes gepresenteerd. Voorafgaand hieraan is de CO2 footprint opgesteld voor scope 1, 2 en 3 volgens eisen zoals gesteld in ISO14064-1 en het GHG Protocol. Deze rapportage is zowel voor scope 1, 2 en 3.

Alle maatregelen die worden getroffen om deze doelstellingen te behalen worden hier genoemd. De doelstellingen zijn opgesteld in over met -en goedkeuring van- het management. De doelstellingen en maatregelen worden elk half jaar beoordeeld.

## 3. Energiestromen

### 3.1 Algemeen

De meest materiële emissies zijn bepaald in de CO2-footprint van 2017 en de daarop volgende footprints.

Jaarlijks wordt het emissie inventaris rapport geëvalueerd. Het energiemangementplan wordt een keer per half jaar geactualiseerd.

Ook is gebruik gemaakt van de maatregelenlijst die door Gertjan is ingevuld voor 2024. Daarnaast is gebruik gemaakt van de input van de bijeenkomsten bij Cumela in het kader van de keten- en sectorinitiatieven.

Tevens is gekeken naar andere bedrijven die vergelijk zijn en is gebruik gemaakt van de kennis van Gertjan Toorenaar, de medewerkers, derden en de externe adviseur

### 3.2 Reductiedoelstellingen voor scope 1, 2 & 3

Onze lange termijn doelstelling voor 2026 is als volgt

Soorten emissies en scopes (SKAO)	Reductiedoel* (t.o.v. 2017)	Periode
Totaal (scope 1 & 2)	34,0 %	2026
Scope 1	32,8 %	2026
Scope 2	42,0 %	2026

Voor 2024 levert dit dan de volgende doelstelling op:

Soorten emissies en scopes (SKAO)	Reductiedoel* (t.o.v. 2017)	Periode
Totaal (scope 1 & 2)	32,0 %	2024
Scope 1	30,8 %	2024
Scope 2	40,0 %	2024

**Voor 2025 levert dit dan de volgende doelstelling op:**

Soorten emissies en scopes (SKAO)	Reductiedoel* (t.o.v. 2017)	Periode
Totaal (scope 1 & 2)	33,0 %	2025
Scope 1	31,8 %	2025
Scope 2	41,0 %	2025

\*Deze doelstelling is gerelateerd aan het aantal gewerkte uren omgerekend naar het aantal FTE ( 1900 uur is een FTE). Hierbij zijn ook een aantal ingeleende meegenomen die met de apparatuur van de organisatie werken.

De doelstelling voor de ketenanalyse is om in 2024 een verdeling te krijgen van 65 % voor de hoeveel ingekochte planten en 35 % voor de ingekochte bestratingsmaterialen.

In hoofdstuk 9 is het actieplan opgenomen om deze doelstellingen te bereiken.

Tijdens het opstellen van het verslag van de directiebeoordeling in 2024 en het opstellen van de andere bestanden, met name het halfjaarlijkse energimanagementplan ten behoeve van de CO2-prestatieladder begin 2025 en tijdens de directiebeoordeling in 2025 wordt het resultaat wederom geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd.

### 3.3 Reductiedoelstelling projecten met gunningsvoordeel

Op het moment van het opstellen van dit plan is er geen project met gunningsvoordeel aanwezig. Dit is er de afgelopen jaren ook niet geweest.

## 4. Voortgang doelstellingen

Jaarlijks kwantificeren en bewaken wij de voortgang van onze doelstellingen. Uit onze jaarlijkse inventarisatie komt het volgende naar voren.

Scope 1 & 2 doelstellingen voor 2023 waren
*Scope 1 en 2: TuinTotaal Goes B.V. wil in 2023 ten opzichte van 2017 een 25,5 % minder CO <sub>2</sub> uitstoten.
*Scope 1: TuinTotaal Goes B.V. wil in 2023 ten opzichte van 2017 een 25% minder CO <sub>2</sub> uitstoten.
*Scope 2: TuinTotaal Goes B.V. wil in 2022 ten opzichte van 2017 een 40 % minder CO <sub>2</sub> uitstoten.

De voortgang van deze doelstellingen is in de onderstaande tabellen weergegeven.

\*Dit resultaat voor scope 1 en 2 is ten opzichte van het aantal uren en naar aanleiding hiervan het aantal FTE's. Hierbij is ervan uit gegaan dat 1900 uur een FTE is.

Dit geeft een beter beeld, mede door de wisselingen in de soort en hoeveelheid werkzaamheden, maar de seizoensinvloeden blijven een grote invloed te hebben. Ook zijn de eisen van de opdrachtgever soms bepalend in de te kiezen methodiek.

Tuintotaal Goes B.V.												
Jaartal	2017		2019		2020		2021		2022		2023	
Aantal FTE	22,25		34,26		34,7		42,7		29,1		26,7	
	CO2	CO2 per FTE	CO2	CO2 per FTE	CO2	CO2 per FTE	CO2	CO2 per FTE	CO2	CO2 per FTE	CO2	CO2 per FTE
Aardgas	4,5	0,20	4,6	0,13	4,6	0,12	5,0	0,12	4,5	0,15	5,2	0,19
Brandstof materieel en transport Diesel	238,8	10,73	381,6	11,14	381,6	10,20	320,0	7,49	272,5	9,36	237,6	8,9
Machines benzine	9,2	0,41	7,0	0,20	7,0	0,19	10,0	0,23	12,4	0,43	7,7	0,29
Handgereedschap eocomix	7,2	0,28	12,7	0,37	12,7	0,34	15,1	0,35	10,1	0,35	7,8	0,29
Machines LPG	46,3	2,081	49,2	1,44	49,2	1,31	1,2	0,03	0,0	0,0	0,0	0,0
Propaan	4,4	0,20	34,9	1,02	34,9	0,93	3,3	0,07	4,9	0,17	1,6	0,06
Elektriciteit	9,9	0,36	8,6	0,25	8,6	0,23	8,0	0,19	5,8	0,20	5,8	0,22
<b>Totaal</b>	<b>320,3</b>	<b>14,40</b>	<b>498,7</b>	<b>14,37</b>	<b>498,7</b>	<b>13,33</b>	<b>362,6</b>	<b>8,49</b>	<b>310,1</b>	<b>10,66</b>	<b>265,7</b>	<b>9,95</b>

Vergeleken met 2017 is het verbruik in 2023 aan diesel, aardgas, benzine, LPG, propaan en elektriciteit lager. Het verbruik aan eocomix en aardgas is iets gestegen.

Vergeleken met 2022 is op aardgas na ook een daling te zien. Het elektraverbruik is gelijk gebleven qua uitstoot CO2.

In 2023 is ook nog geen LPG meer verbruikt.

Dit heeft wel sterk te maken met de werkzaamheden. Ook de weersinvloeden hebben een grote invloed op de uitstoot, alsmede de eisen van de opdrachtgevers.

De cijfers over het jaar 2023 geeft een daling te zien 17,05 % in de totale CO2-uitstoot ten opzichte van hele jaar 2017.

Als je dit relateert aan het aantal FTE's dan geeft dit een reductie van 30,9 %.

Dit is beter dan de gestelde doelstelling van 25,5 %.

Voor scope 1 bedroeg deze reductie gerelateerd aan het aantal FTE's een 30,25 %, waarmee we de doelstelling over 2023 van 25 % ruimschoots hebben gehaald. Dit heeft te maken met het feit dat er vanaf februari 2023 geen eigen vrachtwagen meer en natuurlijk ook de soort projecten hebben invloed.

Voor scope 2 bedroeg deze reductie gerelateerd aan het aantal FTE's een 38,89%, waarmee we deze doelstelling in 2023 net niet hebben gehaald. Door een grotere bezetting op kantoor is dit net niet gehaald.

Omdat er geen project met gunning aanwezig is zijn hier dan ook geen reductie-doelstellingen voor opgesteld.

De scope drie uitstoot is hieronder weergegeven.

Hieronder in tabel de Scores onderverdeeld per upstream- en downstream activiteiten.

Jaar	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Upstream activiteiten							
Categorie 1. Ingekochte goederen en diensten	710 ton CO2	93,71 ton CO2	70,23 ton CO2	678,78 ton CO2	799,45 ton CO2	708,89 ton CO2	734,91 ton CO2
Categorie 2. Ingekochte kapitaalgoederen	Niet bepaald	Niet bepaald	Niet bepaald	41,26 ton CO2	0 ton CO2	0 ton CO2	0 ton CO2
Categorie 3. Brandstof en Energie gerelateerde activiteiten die niet in scope 1 of 2 zijn meegenomen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Categorie 4. Uitbesteed transport- en distributie-activiteiten (Upstream)	1,45 ton CO2	3,37 ton CO2	0 ton CO2	14,76 ton CO2	11,67 ton CO2	1,67 ton CO2	54,0 ton CO2
Categorie 5. Afvalstromen	Niet bepaald	Niet bepaald	Niet bepaald	7,7 ton CO2	20,79 ton CO2	6,64 ton CO2	12,06 ton CO2
Categorie 6. Business Travel	Reeds meegenomen in Scope 2, conform	Reeds meegenomen in Scope 2, conform	Reeds meegenomen in Scope 2, conform	Reeds meegenomen in Scope 2, conform	Reeds meegenomen in Scope 2, conform	Reeds meegenomen in Scope 2, conform	Reeds meegenomen in Scope 2, conform

Jaar	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	richtlijn SKAO.	richtlijn SKAO.	richtlijn SKAO.	richtlijn SKAO.	richtlijn SKAO	richtlijn SKAO	richtlijn SKAO
Categorie7. Woonwerk verkeer	8,06 ton CO2	8,06 ton CO2	7,84 ton CO2	17,5 ton CO2	20,0 ton CO2	13,5 ton CO2	12,4 ton CO2
Categorie 8. Geleasde of gehuurde middelen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	5,47 ton CO2	5,42 ton CO2	8,52 ton CO2	5,59 ton CO2
Downstream							
Categorie 9. Uitbestede transporten en distributieactiviteiten (Downstream)	0,48 ton CO2	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Categorie 10. Verwerking van verkochte producten (halfabricaat tot eindproduct)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Categorie 11. Het gebruik van verkochte producten tijdens de levensduur	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Categorie12. De verwerking van verkochte producten na de levensduur	Niet bepaald	Niet bepaald	Niet bepaald	3,01 ton CO2	2,08 ton CO2	n.v.t.	n.v.t.
Categorie13. Uitgeleasde of verhuurde bezittingen	Niet bepaald	52,7 ton CO2	0 ton CO2	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Categorie14. Franchise ondernemingen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Categorie15. Investerings	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal	720 ton CO2	157,84 ton CO2	78,07 ton CO2	828,74 ton CO2	905,34 ton CO2	779,79 ton	849,00 ton

De totale scope 3 emissie komt daarom uit op een totaal van 849,00 ton over het jaar 2023.

En in absolute zin heeft er dus een stijging van 2,45 % plaatsgevonden in 2023 ten opzichte van 2020.

Maar omdat we dit vorig jaar ook hebben gerelateerd aan het inkoopbedrag hebben we dit voor 2023 ook op deze manier bepaald.

In 2020 was de uitstoot 828,74 ton CO<sub>2</sub> en dit geeft 54,68 ton CO<sub>2</sub> per 1000 euro inkoop. In 2021 was de uitstoot 905,34 ton CO<sub>2</sub> en dit geeft 53,70 ton CO<sub>2</sub> per 1000 euro inkoop. In 2022 was de uitstoot 779,79 ton CO<sub>2</sub> en dit geeft 55,98 ton CO<sub>2</sub> per 1000 euro inkoop. In 2023 was de uitstoot 849,00 ton CO<sub>2</sub> en dit geeft 54,80 ton CO<sub>2</sub> per 100.000 euro inkoop.

In 2023 heeft er dus een stijging plaatsgevonden van 0,22 % ten opzichte van als we dit zouden relateren aan het inkoopbedrag.

De stijging is met name te wijten aan het meer inhuren van transport doordat de vrachtwagen in februari 2023 is verkocht.

De doelstelling voor ketenanalyse is zeker behaald voor de inzet van het plantmateriaal welke nu 63,9 procent voor plantmateriaal ten opzichte van 37,1 % voor het bestratingsmateriaal. Dit is beter dan de doelstelling voor 2023 van een verhouding van 60/40.

Omdat de scope drie analyse op een andere manier heeft plaatsgevonden, heeft er verschuiving plaatsgevonden. De inkoop van diensten en goederen is nog steeds de grootste en de ketenanalyse kan in alle vier de productgroepen worden uitgevoerd en is dus nog steeds goed, evenals de hierboven genoemde doelstelling.

#### **4.1 Doelstelling voor het gebruik van alternatieve brandstoffen en/of groene stroom**

Wij volgen de ontwikkelingen en zullen wij inventariseren of er mogelijk alternatieven zijn voor onze brandstoffen. In de eerste helft van is voor 96 % gebruik gemaakt van GTL Fuel van Shell, dat zorgt voor een schonere lucht, maar jammer genoeg niet in een mindere CO<sub>2</sub>-reductie, omdat de conversiefactor hiervoor groter is dan bij normale diesel.

Ook worden waar mogelijk en het budget het mogelijk maakt elektrische hulpmiddelen aangeschaft, zoals de radiografisch hybride maaimachine.

#### **4.2 Afwijkingen, correcties, preventieve en/of corrigerende maatregelen**

In het actieplan dat als hoofdstuk 9 van dit verslag is opgenomen zijn de corrigerende en preventieve maatregelen in de vorm van de doelstellingen weergegeven.

## 5. Opvolging van het plan van aanpak

De opvolging van de voortgang van de genomen maatregelen is als volgt:

De doelstellingen zijn herzien en aangepast voor de komende drie jaren. Deze zijn gezien de resultaten van 2023 nogmaals bijgesteld.
Er is in 2023 voor 96 % gebruik gemaakt van GTL Fuel van Shell. Er is nog geen gebruik gemaakt van HVO20 of HVO100.
Actief letten op de verbruiksgegevens bij de inkoop bij machines vindt waar nodig plaats.
Digitaal versturen correspondentie, minder printen (vindt steeds meer plaats).
Er op toezien dat alle elektrische apparaten en verlichting uit staan wanneer het pand verlaten wordt. (er zijn meer bewegingssensoren in loods geplaatst). Bij vervanging van lampen wordt LED-verlichting geplaatst.
Aanschaf energie zuinige apparatuur. De showroom is verbouwd en voorzien van Ledverlichting dat een positieve invloed heeft op het elektraverbruik. Ook is een radiografische hybride maaimachine aangeschaft.
Eigen en ingeleend personeel informeren en betrekken, bewustwording over onder andere bandenspanning, belading, planning enzovoorts. (ook wordt CO2 meegenomen in de startwerkvergaderingen en toolboxmeetings).
Het verwarmen van het pand met airco heeft niet geleid tot een daling van het aardgas.
Deelnemen aan het Cumela initiatief en de hierbij horende bijeenkomsten en werkgroepen. Er is deelgenomen op 29 maart , 29 juni 2023 aan de fysieke bijeenkomsten en aan het jaarcongres op 30 november 2023. Ook is deelgenomen aan de kennisdag het nieuwe groen op 27 juni 2023 te Kamerryck.
Het verder ondersteunen en opleiden van de Manager (COF) (Gert-Jan wordt ondersteund door Evenwicht en door de bijeenkomsten van Cumela).
Het zo goed mogelijk plannen van het werk om zo weinig mogelijk vervoerskilometers en dus brandstof te hebben. (dit is een continu proces).
De verhouding van het inkoopbedrag aan bestratingsmateriaal /plantmateriaal diende 40/60 te bedragen in 2023. Dit is meer weer behaald in 2023, het bedroeg 63,9 procent ten opzichte van 37,1 %.
Het papier wordt gescheiden ingezameld ten opzichte van het andere afval (is een continu proces).



Materialen worden niet meer zoveel mogelijk gehaald, omdat de vrachtauto vanaf februari 2023 is verkocht. Wel wordt gekozen voor leveranciers, met name bij de zandleveranciers, die zo kort mogelijk bij het project liggen. Het bij grotere aantallen het laten bezorgen van de materialen omdat dit dan minder brandstofverbruik oplevert, zeker als de leverancier kort bij het project is gelegen (is een continu proces).

Waar mogelijk worden materialen her bewerkt of gerecycled. Het waar mogelijk hergebruiken van de materialen op het project zelf of in de vorm van een fundering nadat het materialen is vergruisd of in de vorm van inkopen gebruikt materiaal of het laten verwerken tot compost.

Het beter in beeld brengen van de PMC sectoren door deze te gaan onderverdelen in particulieren en groot groen is uitgevoerd, zie aangepaste scope drie analyse over het jaar 2023. Een nieuwe ketenanalyse is niet nodig, omdat deze voor alle productgroepen toepasbaar is.

## 6. Actualisatie Sector- en keten initiatieven

Er is nagegaan welke sectorinitiatieven en keteninitiatieven er op dit moment aanwezig zijn. Hierbij is met name gebruik gemaakt van het overzicht van de website van het SKAO [https://www.skao.nl/Initiatieven\\_programma](https://www.skao.nl/Initiatieven_programma) . Hiervoor is ook een apart overzicht gemaakt om een beter overzicht te krijgen.

Naar aanleiding hiervan is besloten om verder te gaan met initiatief van Cumela en waar nodig aan te sluiten bij andere initiatieven zoals de kennisdag “Het nieuwe Groen”.

## 7. Monitoring en meting

Elke besparingsmaatregel die wij nemen wordt gemonitord. Hiervoor is een meet- en monitoringssysteem ingericht. De monitoring en meting van de CO<sub>2</sub>-reductiemaatregelen zal periodiek plaatsvinden. Als een maatregel in de praktijk tegenvalt, kunnen wij beslissen om te stoppen met de maatregel en/of de monitoring.

### 7.1 Energie prestatie-indicatoren (EnPI's)

Om daadwerkelijk sturing op het energieverbruik mogelijk te maken hebben wij een aantal Energie prestatie-indicatoren (EnPI's) geformuleerd. EnPI's kunnen bestaan uit een parameter (absoluut energiegebruik), energiegebruik per eenheid (bijvoorbeeld werkdag, weekenddag, fabricatieduur, product, ploeg) of een multivariabel model.

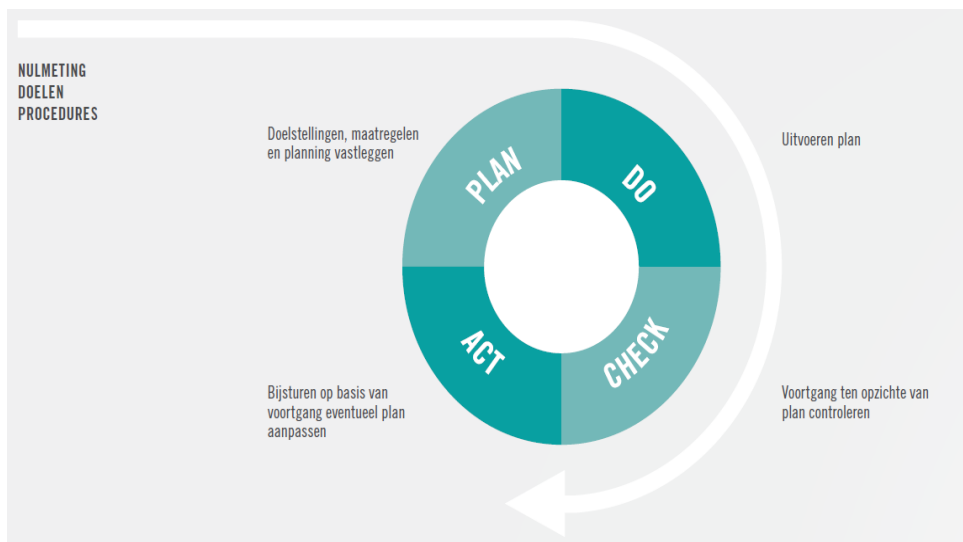
**Energie prestatie-indicatoren (EnPI's)**

Onderwerp	Registratie	Intervalperiode
Gasverbruik	Facturen leverancier & meterstand	Halfjaarlijks
Elektriciteitsverbruik	Facturen leverancier & meterstand	Halfjaarlijks
Brandstofverbruik mobiele werktuigen	Facturen brandstofleveranciers	Halfjaarlijks
Brandstofverbruik vrachtauto's	Facturen brandstofleveranciers	Halfjaarlijks
Brandstofverbruik bedrijfsauto's	Facturen brandstofleveranciers	Halfjaarlijks

**8. Periodieke opvolging / voortdurende verbetering**

Het formuleren van doelstellingen, selecteren van besparingsmaatregelen is geen eenmalige actie. Om ervoor te zorgen dat het beleid ook daadwerkelijk onderdeel wordt van de dagelijkse bedrijfsvoering moeten deze activiteiten continu plaatsvinden.

Zo zullen wij gedurende het jaar de reductiemaatregelen uitvoeren, verbruik registreren, communiceren en processen in de organisatie periodiek bijwerken en evalueren. Door het doorlopen van de Plan-Do-Check-Act stuurcyclus zorgen wij ervoor dat wij werken aan voortdurende verbetering van onze CO<sub>2</sub> prestaties.



Minimaal tweemaal per jaar buigt, onder verantwoordelijkheid van de directie, de organisatie zich over het functioneren van het energie management systeem. De directiebeoordeling vormt samen met het energie audit verslag mede de input tot voortdurend verbeteren.

## 9. Actieplan

In het onderstaande actieplan zijn de te ondernemen acties en doelstellingen weergegeven om een CO2 reductie te krijgen.

Scope	Actie/ doelstelling  Doelstelling moet zo mogelijk SMART zijn	Mogelijke CO <sub>2</sub> -reductie of energiebesparing (%)	Benodigde middelen en budget	Verantwoordelijke en eventueel betrokken belanghebbenden	Streefdatum	Status**	
						Gerealiseerd Gecommuniceerd Gedocumenteerd	Datum
1,2,3	Het bewaken en zonodig aanpassen van de meer realistisch opgestelde doelstellingen ten opzichte van het referentiejaar 2017.	Indirect door beter registratie	8 manuur	COF	Doorgaand	Is gerealiseerd, en zijn weer aangepast aan het begin van 2024.	
1	Het actief op zoek blijven gaan naar alternatieve brandstoffen in combinatie met Cumela. Het gaan inzetten van een zuinigere diesersoort GTL fuel van Shell. Of gebruiken van HVO20 of HVO100.	1 % minder brandstofverbruik en schonere lucht  18 of 99 % reductie op diesel uitstoot CO2	8 manuur  Extra kosten brandstof	COF	Doorgaand  Onderzoeken	GTL fuel wordt voor 96% van de ingekochte diesel gebruikt.	
1,2,3	Actief letten op de verbruiksgegevens en het onderhoud bij de inkoop bij machines zoals bij de accupakketten.	Afhankelijk per machine minder brandstof verbruik	Inkoop budget	Directie	Doorgaand	Er zijn drie nieuwebussen aangeschaft en een hybride maaimachine.	
2	Digitaal versturen correspondentie, minder printen.	-0,1% stroomverbruik	Geen	Directie Medewerkers kantoor	Doorgaand	Continu	

Scope	Actie/ doelstelling  Doelstelling moet zo mogelijk SMART zijn	Mogelijke CO <sub>2</sub> -reductie of energiebesparing (%)	Benodigde middelen en budget	Verantwoordelijke en eventueel betrokken belanghebbenden	Streefdatum	Status**	
						Gerealiseerd	Gedocumenteerd Datum
2	Het blijven gebruik en waar nodig verder aanpassen van de verlichting naar LED-verlichting. Er op toezien dat alle elektrische apparaten en verlichting uit staan wanneer het pand verlaten wordt.	-20% stroomverbruik en mogelijk minder gasverbruik	Vervangingen in LED-verlichting	<b>Directie</b> Medewerkers kantoor en werkplaats	Doorgaand	Er is overal LED-verlichting in de kantoren. In de opslag nog niet.	
2	Aanschaf energie zuinige apparatuur met name door de aanschaf van nog meer accupakketten.	Afhankelijk van machine	Inkoop budget	<b>Directie</b>	Er zijn een tiental accupakketten aangeschaft.	Continu	
1,2, 3	Eigen en ingeleend personeel informeren en betrekken, bewustwording over onder andere bandenspanning, niet onnodig laten draaien van machines, uitzetten verlichting en verwarming, belading, planning, samen naar het werk rijden, beperken van het woon-werkverkeer, enzovoorts.	10-20% op dieselvebruik	Nieuwsbrief, toolbox + beoordeling 2 manuren, per halfjaar	<b>Directie</b> <b>COF</b> Uitvoerders Medewerkers	Doorgaand eens per half jaar Toolbox-meetings in 2023	Continu	

Scope	Actie/ doelstelling  Doelstelling moet zo mogelijk SMART zijn	Mogelijke CO <sub>2</sub> -reductie of energiebesparing (%)	Benodigde middelen en budget	Verantwoordelijke en eventueel betrokken belanghebbenden	Streefdatum	Status**	
						Gerealiseerd	Gedocumenteerd Datum
1,2	Het verwarmen van het pand met behulp van de airco en niet met gas.	2 % reductie op scope 1	geen	COF	Continu	Airco is aanwezig.	
1,2,3	Deelnemen aan het Cumela initiatief en de hierbij horende bijeenkomsten en werkgroepen. Gebruik maken van de gegevens die hieruit naar voren komen,	4 % op diesilverbruik	€2.500	COF	Volgens planning Cumela	Continu.	
1,2,3	Het verder ondersteunen en opleiden van COF	Afhankelijk van initiatief	€2.000,- extern advies	COF	In 2023	Onder handen	
2,3	Het zo goed mogelijk plannen van het werk om zo weinig mogelijk vervoerskilometers en dus brandstof te hebben	5 % op diesilverbruik	Goede planning	Directie	Continu	Onderhanden	

Scope	Actie/ doelstelling  Doelstelling moet zo mogelijk SMART zijn	Mogelijke CO <sub>2</sub> -reductie of energiebesparing (%)	Benodigde middelen en budget	Verantwoordelijke en eventueel betrokken belanghebbenden	Streefdatum	Status**	
						Gerealiseerd	Gedocumenteerd Datum
3	De verhouding van het inkoopbedrag aan bestratingsmateriaal ten opzicht van planten dient 35/65 % bedragen in 2024. Door in de diverse ontwerpen de opdrachtgever zoveel mogelijk groen laten opnemen in zijn ontwerp.	Leverd een besparing van 4 % op de scope 3 emissie	Geen, alleen extra aandacht	<b>Directie</b>	Eind 2024	Onderhanden	
3	Het meer scheiden van het afval door het papier apart te scheiden.	Minder restafval.	Geen	<b>Directie</b>	Continu	Er zijn diverse afvalbakken voor papier aanwezig.	
3	Hierbij kiezen van leveranciers die zo kort mogelijk bij het project liggen.	Blijvende besparing Besparing van 10 ton CO <sub>2</sub>	Geen	<b>Directie</b>	Continu	Onderhanden	
3	Waar mogelijk worden materialen her bewerkt of gerecycled. Recylen van beton-elementen in de verharding. Groenafval wordt verwerkt als compost. Het waar mogelijk hergebruiken van de materialen op het project.	Minder inkoop en productie van stenen	Geen	<b>Directie</b>	Eind 2023	Onderhanden	

